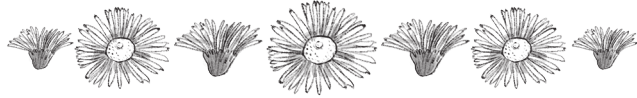

Rozbřesk a soumrak

Začátkem června, kdy se písečné kopce skvěly krásou kvetoucích pláňných růží a Glen se topil v záplavě jabloňových květů, přijela do domečku Marilla s černým žíněným kufrem obitým mosaznými hřebíky, který půl století nerušeně odpočíval na půdě Zeleného domu. Susan Bakerová, která po několika týdnech v domečku Annu, jíž říkala „mladá pani doktorová“, slepě zbožňovala, na Marillu zprvu hleděla s žárlivou nedůvěrou. Ale Marilla se nepletla do kuchyňských záležitostí a zjevně neměla potřebu zasahovat do Susanina opečovávání mladé paní doktorové, a tak se dobrotivá služebná s její přítomností brzy smířila a svým přítelkyním v Glenu sdělila, že slečna Cuthbertová je noblesní dáma, která zná svoje místo.

Jednoho večera, když se křišťálová mísa oblohy naplnila rudou nádehou a drozdi rozechvívali zlatý soumrak svými radostnými ódami na vycházející hvězdy, se ve vysněném domečku zvedl náhlý rozruch. Do Glenu byly vyslány telefonické zprávy, přispěchal doktor Dave a zdravotní sestra v bílém čepci, Marilla chodila sem a tam po zahradních cestičkách lemovaných lasturami a sevřenými rty mumlala modlitby, a Susan seděla v kuchyni s vatou v uších a zástěrou přetaženou přes hlavu.

Leslie při pohledu z okna svého domu nad potokem viděla, že v každém okně bílého domečku se svítí, a tu noc nezamhouřila oka.

Ta červnová noc byla krátká, pro ty, kdo čekali, však trvala věčnost. „Ach, copak to nikdy neskončí?“ lamentovala Marilla. Pak uviděla, jak vážně se sestra i doktor Dave tváří, a žádné další otázky už se

neodvážila vyslovit. Co kdyby Anna – ale Marilla nemohla na něco takového ani pomyslet.

„Neříkejte mi,“ pronesla Susan rázně v odpovědi na strach v Marilliných očích, „že Bůh by mohl být tak krutý a vzít nám tu drahou ovečku, vždyť ji máme všichni tak rádi.“

„Už vzal spoustu jiných, stejně tak milovaných,“ opáčila Marilla chraplavě.

Ale za svítání, když vycházející slunce rozehnalo mlhu nad písečným pásem a proměnilo ji v duhu, přišla do bílého domečku radost. Anna byla mimo nebezpečí a na posteli vedle ní ležela maličká, bílá holčička s velkýma očima, přesně jako měla její matka. Gilbert, tvář zešedlou a ztrhanou po celonoční trýzni, sešel dolů a oznámil to Marille a Susan.

„Díky Bohu,“ zachvěla se Marilla.

Susan vstala a vytáhla si vatou z uší.

„Je čas na snídani,“ řekla rázně. „Myslím, že nám všem něco k zakousnutí prospěje. Řekněte mladé paní doktorové, ať se vůbec o nic

nestará – u kormidla je Susan. Řekněte jí, ať myslí jenom a jenom na svoje děťátko.“

Gilbert se poněkud posmutněle usmál a zase odešel. Annina tvář byla sinalá bolestí, jíž právě prošla, a oči jí planuly posvátným utrpením mateřství; nikdo jí nemusel říkat, aby myslela na svoje děťátko. Na nic jiného myslet nemohla. Na několik hodin zakusila štěstí tak vzácné a mimořádné, až jí připadalo, že jí musí závidět i andělé na nebesích.

„Malá Joyce,“ zamumlala, když se Marilla přišla na miminko podívat. „Tohle jméno jsme vybrali pro holčičku. Napadlo nás tolik žen, po kterých bychom ji chtěli pojmenovat, že jsme se nemohli rozhodnout, tak jsme nakonec vybrali Joyce – zkráceně jí budeme říkat Joy – radost – tak dokonale se to hodí. Ach, Marillo, já jsem si myslela už předtím, že jsem šťastná. Teď vím, že to byl jen takový milý sen o štěstí. *Tohle je skutečnost.*“

„Neměla bys mluvit, Anno. Počkej, až trochu nabereš sílu,“ nabádala ji Marilla.

„Víš ale, jak je pro mě těžké nemluvit,“ usmála se Anna.

Zprvu byla příliš zesláblá a šťastná, aby si všimla, že Gilbert a sestra se tváří zasmušile a Marilla zarmouceně. Pak, stejně nenápadně, chladně a nemilosrdně jako se na pevninu plazí mořská mlha, se do jejího srdce vkradl strach. Proč nemá Gilbert větší radost? Proč nechce o miminko mluvit? Proč jí ho od té první nadpozemsky šťastné hodiny už nevrátili? Copak – copak se něco děje?

„Gilberte,“ zašeptala Anna naléhavě, „ona – naše holčička – je – je v pořádku, že ano? Řekni – řekni mi to.“

Gilbertovi trvalo dlouho, než se otočil. Potom se k Anně sklonil a podíval se jí do očí. Marilla, která s obavami poslouchala za dveřmi, slyšela žalostný, zoufalý výkřik a utekla za plačící Susan do kuchyně.

„Ach, ta naše nebohá ovečka – chudinka malá! Jak jen to přestojí, slečno Cuthbertová? Bojím se, že ji to zabije. Tak se těšila, tolik po tom dítěti toužila, tolik plánovala. To už se opravdu nedá nic dělat, slečno Cuthbertová?“

„Obávám se, že ne, Susan. Gilbert říká, že není žádná naděje. Od první chvíle věděl, že holčička nepřežije.“

„A jak je roztomilá,“ vzlykala Susan. „Nikdy jsem neviděla takhle bílý novorozeně – většinou jsou spíš červený nebo žlutý. A jak otevřela ty veliký oči, jako by jí bylo už několik měsíců. Ten maličký drobeček! Ach, a chudinka mladá pani doktorová!“

Při západu slunce ta malá dušička, která při východu slunce přišla, zase odešla a nechala za sebou veliké hoře. Slečna Kornélie vzala drobnou bílou holčičku z něžných, ale přesto cizích rukou sestry a sama oblékla mrtvolně bílé tělísko do nádherných šatiček, které pro ni ušila Leslie; Leslie ji o to požádala. Potom ji přinesla zpátky a položila ji vedle její nebohé, zničené, slzami oslepené matky.

„Pán Bůh dal a Pán Bůh vzal, drahoušku,“ řekla přes vlastní slzy. „Posvět se jméno Páně.“

Potom odešla a zanechala Annu a Gilberta s jejich zesnulou.

Dalšího dne malou bílou Joy uložili do sametové rakvičky, kterou Leslie ověncila jabloňovými květy, a odvezli na hřbitov ke kostelu na druhé straně přístavu. Slečna Kornélie a Marilla odklidily všechny s láskou šité dětské šatičky i zdobený košík, jehož volánky a krajky čekaly na buclaté ručičky a ochmýřenou hlavičku. Malá Joy v něm nikdy nebude spát; ulehla do chladnější, stíněnější postýlky.

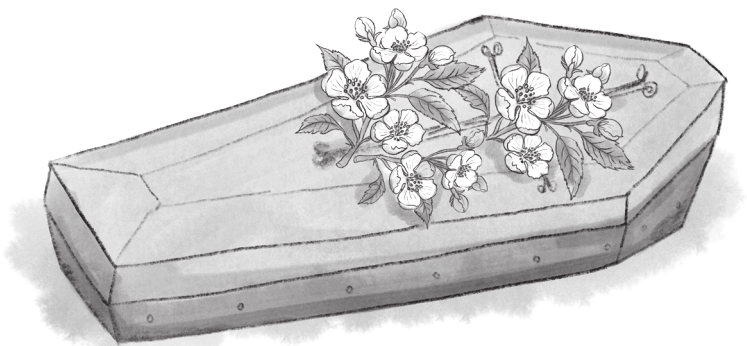
„Jsem tak hrozně zklamaná,“ povzddechla si slečna Kornélie. „Moc jsem se na to miminko těšila – a tolik jsem doufala, že to bude holčička.“

„Já jsem jenom vděčná, že Anna to přežila,“ řekla Marilla a otřásla se při vzpomínce na ty dlouhé temné hodiny, kdy její milovaná Anna procházela údolím stínů.

„Nebohá, nebohá ovečka! Má zlomené srdce,“ bědovala Susan.

„Já Anně *závidím*,“ prohlásila Leslie znenadání ostře. „A záviděla bych jí, i kdyby umřela! Celý jeden krásný den mohla být matkou. Za to bych klidně dala život!“

„Tak nemluv, Leslie, drahoušku,“ pokárala ji slečna Kornélie. Bála se, že důstojně slečně Cuthbertové musí Leslie připadat hrozná.

Anna se zotavovala velmi pomalu a spousta věcí jí rekonvalescenci ztrpčovala. Kvetoucí, slunné Four Winds ji drásalo; když se hustě rozpršelo, viděla v duchu dešť, jak nelítostně buší do maličkého hrobu na druhé straně přístavu; a když se do okapů opřel vítr, slyšela v něm smutné hlasy, které nikdy dřív nezaslechla.

Laskavé návštěvy ji také zraňovaly, i dobře míněná klišé, kterými se ostatní snažili zahalit nahotu její ztráty. Další ránou byl dopis od Phil Blakeové. Phil se doslechla o Annině radostném očekávání, ale už ne o smrti dítěte, a poslala Anně blahopřejný dopis plný radosti, která ji strašně bolela.

„Kdybych svoji holčičku měla, jak šťastně bych se nad tím dopisem smála,“ vzlykala. „Ale takhle mi to připadá jako bezdůvodná krutost – i když vím, že Phil by mi nikdy schválně neublížila. Ach, Marillo, já si neumím představit, že bych ještě kdy byla šťastná – do konce života už mě bude všechno bolet.“

„Čas rány zahojí,“ řekla Marilla, překypující soucitem, ale neschopná ho vyjádřit jinak než otřepanými frázemi.

„Není to fér,“ vykřikla Anna vzdorovitě. „Děti se rodí a přežijí v rodinách, kde je nikdo nechce – kde je zanedbávají – kde nedostanou žádné příležitosti. Já bych svoji holčičku tak milovala – tak něžně se o ni starala – a snažila se udělat všechno pro to, aby mohla v životě uspět. A přesto mi nebylo přáno ji mít.“

„Byla to Boží vůle, Anno,“ řekla Marilla, bezmocná tváří v tvář velké záhadě vesmíru – *proč* je na světě nezasloužená bolest? „A malé Joy je takhle líp.“

„Tak *tomu* tedy nevěřím,“ vykřikla Anna trpce. Pak, když viděla, jak šokovaně se Marilla zatvářila, vášnivě pokračovala: „Proč by se vůbec měla narodit – proč by se kdokoli měl narodit – pokud je pro něj lepší být mrtvý? *Nevěřím* tomu, že je pro dítě lepší umřít hned po narození než prožít svůj život – milovat a být milované – těšit se a trpět – a udělat svůj díl práce na zemi – a rozvíjet se, aby mělo na věčnosti svůj charakter. A jak můžeš vědět, že je to Boží vůle? Možná to naopak byla síla Zla, co Jeho vůli zmařila. Nemůže se po nás chtít, abychom *tohle* jen tak přijali.“

„Ach, Anno, takhle nesmíš mluvit,“ zhrozila se Marilla, skutečně poplašená, že se Anna dostává do hlubokých, nebezpečných vod. „Nemůžeme to pochopit – ale musíme si zachovat víru – *musíme* důvěřovat, že tak je to nejlepší. Víím, že teď je pro tebe těžké se na to takhle dívat. Ale snaž se být statečná – kvůli Gilbertovi. Dělá si o tebe veliké starosti. Nenabíráš sílu tak rychle, jak bys měla.“

„Ach, já vím, že jsem teď hrozně sobecká,“ vzdychla Anna. „Miluju Gilberta víc než kdy dřív – a chci žít, kvůli němu. Ale připadá mi, jako by část mě pohřbili na tom přístavním hřbitůvku – a bolí to tolik, že se bojím života.“

„Ta bolest jednou ustoupí, Anno.“

„Pomyšlení na to, že by měla přestat, mě bolí ze všeho nejvíc, Marillo.“

„Ano, já vím; taky jsem to zažila, u jiných ztrát. Ale my tě všichni milujeme, Anno. Kapitán Jim se na tebe chodí každý den ptát – a paní Moorová se pořád motá kolem – a slečna Bryantová nedělá myslím skoro nic jiného, než že pro tebe vaří ty nejlepší pochoutky. Susan se to moc nezamlouvá. Má zato, že umí vařit nejmíň tak dobře jako slečna Bryantová.“

„Drahá Susan! Všichni jsou tak zlatí, tak hodní a milí, Marillo. Nejsem nevděčná – a snad – až tahle strašlivá bolest o kousíček poleví – zjistím, že dokážu dál žít.“